

Bouwen aan de businesscase van preventie: passend bewijs voor preventieve maatregelen

Datum geplaatst: 25 november 2025

Deadline: **31 maart 2026, 14.00 uur**

Inhoud

1.	Samenvatting.....	1
2.	Doel subsidieoproep.....	1
2.1.	Achtergrond	1
2.2.	Doel	2
2.3.	Waar moet het onderzoek gericht op zijn.....	3
2.4.	Beoogde resultaten	4
2.5.	Leernetwerk passend bewijs	5
2.6.	ZonMw-Preventieprogramma	5
3.	Voorwaarden en verplichtingen	5
3.1.	Voorwaarden	5
3.1.1.	Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?.....	5
3.1.2.	Staatssteun voorkomen	5
3.1.3.	Samenwerking en bijdrage van derden	7
3.1.4.	Welk bedrag kunt u aanvragen?.....	7
3.1.5.	Praktische voorwaarden	7
3.2.	Verplichtingen	8
4.	Beoordeling en prioriteitstelling	8
4.1.	Beoordelingsprocedure	8
4.2.	Relevantiecriteria	9
4.3.	Kwaliteitscriteria.....	9
4.4.	Prioriteitstelling	10
5.	Indienen	10
5.1.	Indiening via Mijn ZonMw	10
5.2.	Tips	11
5.3.	Digitale informatiebijeenkomst.....	11
5.4.	Inhoudelijke vragen	11
5.5.	Technische vragen	11
5.6.	Downloads en links.....	11
6.	Bijlagen.....	11
	Bijlage 1 – Staatssteun – AGVV	12
	Bijlage 2 – Staatssteun – de-minimisverordening.....	13

1. Samenvatting

Wie

In Nederland gevestigde publiek- of privaatrechtelijke rechtspersonen kunnen subsidie aanvragen, vanuit een nieuw of bestaand consortium. Een bestaand consortium kan worden aangevuld met benodigde expertise. Betrokkenheid van een onderzoeksorganisatie in het consortium is verplicht, evenals gezondheidseconomische expertise die aantoonbaar zinvol wordt ingezet. Afhankelijk van het type onderzoek kunnen ook andere relevante disciplines en partijen betrokken zijn. Naast onderzoeksinstellingen kunnen ook andere organisaties, zoals ondernemingen en publieke instellingen, deelnemen aan het consortium en aanspraak maken op subsidie, mits zij relevant zijn voor de preventieve maatregel en/of het type onderzoek.

Waarvoor

Het primaire doel van deze subsidieoproep is het genereren van passend bewijs voor bestaande, nog niet effectief bewezen preventieve maatregelen, waar al wel indicaties zijn voor effectiviteit. Het onderzoek dient daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de uitgangspunten van de nieuwe richtlijn passend bewijs ([link](#)). Daarnaast dient het onderzoek ook gericht te zijn op (een deel van) de bredere effecten van de preventieve maatregel.

Wat

In deze subsidieronde kan per project maximaal € 500.000,- worden aangevraagd, voor een looptijd van maximaal 48 maanden. Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt 3 miljoen euro. De subsidieronde bestaat uit 2 fases: het projectidee en een uitgewerkte subsidieaanvraag. Tijdens de projectideefase beoordeelt de programmacommissie de projectideeën op relevantie en globaal op kwaliteit. De commissie selecteert de projecten die het beste passen bij de doelstelling van deze subsidieoproep en het meest kansrijk zijn. Deze krijgen een advies om het projectidee uit te werken tot een uitgewerkte subsidieaanvraag.

Wanneer

Deadline indienen projectidee	31 maart 2026, 14.00 uur
Ontvangst advies commissie	Medio juni 2026
Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	22 september 2026, 14.00 uur
Ontvangst commentaar referenten	26 oktober 2026
Deadline indienen wederhoor	9 november 2026, 12:00 uur
Besluit	December 2026 / begin januari 2027
Uiterlijke startdatum	6 maanden na ontvangst brief

2. Doel subsidieoproep

2.1. Achtergrond

Gezondheid en welzijn hebben in potentie een hoge maatschappelijke en economische waarde. Gezonde burgers zijn productiever, participeren meer op de arbeidsmarkt, doen minder beroep op de zorg, maken minder zorgkosten, hebben een kleinere kans op uitval op werk of school en dragen vaker bij als mantelzorger of vrijwilliger^{1,2}. Daarnaast zijn gezonde burgers doorgaans gelukkiger en dragen zij bij aan sociale cohesie en saamhorigheid. Investerings in gezondheidsbevordering met preventie blijven echter nog achter door versnipperde financiering, het feit dat de baten niet bij de partijen terechtkomen die de kosten maken (wrong pocket problem) en uitdagingen met bewijsvoering voor gezondheidsbevordering door preventie³. Er is op dit moment nog geen duidelijk en breed geaccepteerd beeld van passend bewijs voor preventie⁴.

¹ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2024). *Kamerbrief: Stevig fundament publieke gezondheid – Reactie op advies ‘Op onze gezondheid’ van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS)*. [file](#)

² Rouvoet, A. (2025). *Preventie: een zaak van nationaal belang*. GGD GHOR Nederland. [file](#)

³ Rotteveel, A., Polder, J., De Wit, A., & Wouterse, B. (2024). *Publieke gezondheid vergt publieke voorfinanciering*. [file](#)

⁴ SEO Economisch Onderzoek. (2024). *De effectiviteit van preventie meten: Advies commissie passend bewijs*. [file](#)

Investeringsmodel voor preventie

Mede door deze knelpunten is in het Regeerprogramma kabinet-Schoof de ambitie opgenomen om een investeringsmodel voor preventie te ontwikkelen⁵. Dit investeringsmodel beoogt mogelijk te maken om preventiemaatregelen, acties en activiteiten gericht op gezondheid en/of welzijn te beoordelen op effecten. Daarnaast moet dit investeringsmodel ook meer inzicht bieden in mogelijke budgettaire gevolgen.

Bewijsvoering voor preventie in AZWA

Het belang van bewijsvoering voor preventie komt ook nadrukkelijk terug in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Hierin is afgesproken de instroom in de zorg vanuit de Zorgverzekeringswet te beperken en de samenwerking tussen het zorgdomein en het sociaal domein te versterken⁶. Om dit te realiseren maken onder andere zorgverzekeraars, gemeenten en aanbieders van zorg en ondersteuning afspraken over de basisfunctionaliteiten die op landelijk niveau zijn vastgesteld. Deze richten zich op de thema's kansrijk opgroeien, gezonde leefstijl, mentale gezondheid, vitaal ouder worden en het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Voorbeelden van dergelijke basisfunctionaliteiten zijn: Sociaal verwijzen, ketenaanpak valpreventie en ondersteuning bij overgewicht of obesitas. De basisfunctionaliteiten moeten in iedere regio of gemeente beschikbaar zijn voor inwoners, waarbij lokaal wordt bepaald op welke manier de uitvoering plaatsvindt. Verschillende (kansrijke) preventieve maatregelen behoren nu nog niet tot de basisfunctionaliteiten. Een van de genoemde voorwaarden hiervoor is voldoende bewijslast voor de effectiviteit.

2.2. Doel

Het primaire doel van deze subsidieoproep is het genereren van passend bewijs voor bestaande, nog niet effectief bewezen preventieve maatregelen, waar al wel indicaties zijn voor effectiviteit. Het onderzoek dient daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de uitgangspunten van de nieuwe richtlijn passend bewijs ([link](#)). Daarnaast dient het onderzoek gericht te zijn op (een deel van) de bredere effecten van de preventieve maatregel. Het effect van preventiemaatregelen op deze uitkomsten kan namelijk ook van belang zijn om een breder beeld van de maatschappelijke kosten en baten te geven. Ook deze effecten moeten dan passend onderbouwd zijn.

Er zijn verschillende initiatieven gestart om het investeringsmodel van preventie te concretiseren. Hieronder staan belangrijke ontwikkelingen die relevant zijn voor deze subsidieoproep:

1. De Technische Werkgroep Kosten en Baten van Preventie van het Kennisplatform Preventie heeft het adviesrapport Preventie op waarde schatten gepubliceerd in december 2023 ([link](#)). De kern van het advies van de technische werkgroep is dat bewijs in de gezondheidszorg vaak wordt gebaseerd op gerandomiseerde gecontroleerde onderzoeken (RCT's) of systematische reviews daarvan. Omdat RCT's voor veel preventiemaatregelen niet mogelijk zijn, is een alternatieve ordening van onderzoeksmethoden nodig.
2. Een van de gevolgen van het adviesrapport is de oprichting van een Adviescommissie richtlijn passend bewijs preventie. Deze commissie heeft een richtlijn ontwikkeld waarmee het passend niveau van bewijs kan worden vastgesteld om het gezondheidseffect van een preventiemaatregel te bepalen. De adviescommissie heeft een methodologisch en technisch karakter, gaat over het *hoe* en doet geen uitspraken over budgettaire effecten^{4,5}.
3. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) ontwikkelt een afwegingskader voor het investeringsmodel voor preventie. Dit is naast de richtlijn passend bewijs een van de pijlers voor het investeringsmodel voor preventie. Zij kijken wat nodig is om zicht te krijgen op de effecten van preventieve maatregelen. Denk daarbij aan onder andere gezondheidseffecten, distributie effecten (impact op gezondheidsverschillen) en budgettaire effecten. Het afwegingskader neemt mee wat een preventieve maatregel kost en wat de verwachte brede baten zijn⁵.

De gehonoreerde subsidieaanvragen moeten zoveel mogelijk de uitgangspunten uit de nieuwe richtlijn passend bewijs en het rapport Preventie op waarde schatten toepassen. Uitkomsten van de subsidieronde, waaronder inzicht in de brede effecten, kunnen gebruikt worden en bijdragen aan een betere toepassing en doorontwikkeling van het afwegingskader van het investeringsmodel.

⁵ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2025). *Kamerbrief: Adviescommissie richtlijn passend bewijs preventie en stand van zaken investeringsmodel voor preventie*. [file](#)

⁶ Rijksoverheid. (2025). *Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord*. [file](#)

2.3. Waar moet het onderzoek gericht op zijn

Het onderzoek richt zich primair op het vaststellen van passend bewijs en kijkt daarnaast naar bredere effecten van deze preventieve maatregel. In de kopjes hieronder staat wat er per onderdeel wordt verwacht.

Wat voor preventieve maatregel past binnen deze subsidieoproep

Preventieve maatregelen die in aanmerkingen komen voor onderzoek binnen deze subsidieoproep zijn hebben de volgende kenmerken:

- Het onderzoek richt zich op bestaande preventieve maatregelen waarvan de effectiviteit nog niet is bewezen, maar waarvoor wél voldoende aanwijzingen bestaan dat nader onderzoek zinvol is. Maatregelen die reeds als effectief zijn bewezen, of waarvoor juist te weinig aanwijzingen voor effectiviteit beschikbaar zijn, zijn uitgesloten van deze subsidieronde. In het projectidee moet overtuigend worden onderbouwd dat de preventieve maatregel aan deze voorwaarden voldoet. Het is daarbij niet een vereiste dat de maatregel is opgenomen in een erkende interventiedatabase. **Voorbeelden** die buiten de scope van deze subsidieronde vallen zijn:
 - maatregelen die zijn opgenomen als basisfunctionaliteit in het AZWA.
 - maatregelen die in een van de interventiedatabases van het samenwerkingsverband Erkenning van Interventies zijn erkend op het laagste niveau ('goed beschreven') of het hoogste niveau ('sterke aanwijzingen voor effectiviteit'). Zes landelijke kennisinstituten maken deel uit van dit samenwerkingsverband. Zij hanteren binnen hun erkenningstrajecten voor interventies dezelfde werkwijze en criteria. Meer informatie over de criteria van de verschillende niveaus van erkenning zijn te vinden via deze [link](#), vanaf pagina 15.
 - maatregelen die volgens deze criteria in de één na hoogste categorie ('goede aanwijzingen voor effectiviteit') vallen en tegelijkertijd ook voldoen aan het minimaal vereiste niveau van passend bewijs volgens de richtlijn passend bewijs, vallen buiten de scope*.**Een uitzondering is een maatregel die bijvoorbeeld uitsluitend kwalitatief is onderbouwd en daarom (nog) niet voldoet aan het vereiste niveau van passend bewijs. Deze valt wel binnen de scope van deze subsidieoproep.*
- Het onderzoek moet gericht zijn op preventieve maatregelen buiten de zorgsector. Bredere effecten van de preventieve maatregel kunnen echter wel binnen de zorgsectoren vallen. De meest kosteneffectieve preventiemaatregelen om gezondheid en welzijn te verbeteren en gezondheidsverschillen te verkleinen liggen buiten het zorgdomein. Dit blijkt uit een uitgebreide literatuurstudie van het RIVM⁷. Er zijn bijvoorbeeld aanwijzingen dat het sociaal domein een belangrijke bijdrage kan leveren aan het voorkomen van (mentale) gezondheidsproblemen, maar de empirische onderbouwing daarvan is helaas veel schaarser⁴.
- Het gaat om een bestaande integrale preventiemaatregel waarvan de effecten zich over meerdere sectoren strekken. Ze passen binnen het principe gezondheid in alle beleidsterreinen (*Health for all policies*).
- Het gaat om preventieve maatregelen met een potentieel brede maatschappelijke impact. Het is van belang dat het onderzoek zo is opgezet dat de opgedane inzichten breder toepasbaar zijn dan voor een hele kleine doelgroep en overstijgende conclusies getrokken kunnen worden.
- Op de ontwikkelagenda's van het AZWA ([link](#)) staan voorbeelden van preventieve maatregelen die in aanmerking kunnen komen. Ook andere, vergelijkbare maatregelen die passen bij de doelstelling en uitgangspunten van deze subsidieoproep kunnen in aanmerking komen voor onderzoek. In het projectidee moet worden onderbouwd waarom de gekozen preventieve maatregel past binnen deze subsidieoproep.

Vaststellen passend bewijs preventieve maatregel

Gehonoreerde subsidieaanvragen dienen als pilotprojecten; Ze laten in de praktijk zien hoe de richtlijn passend bewijs kan worden toegepast en dragen met reflecties bij aan de kennis over het gebruik van de richtlijn. Omschrijf in het projectidee duidelijk hoe passend bewijs onderzocht kan worden aan de hand van de handvatten geboden in de richtlijn.

⁷ Van der Vliet, N., et al. (2020). *Ranking preventive interventions from different policy domains: What are the most cost-effective ways to improve public health?* *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(22), 8494. [file](#)

- Het onderzoek dient zoveel mogelijk aan te sluiten bij de uitgangspunten van de richtlijn passend bewijs. Wanneer wordt afgeweken van de richtlijn, dient in het projectidee duidelijk onderbouwd te zijn waarom deze afwijkende aanpak beter past.
- Daarnaast dient het projectidee aannemelijk te maken dat met het beschikbare subsidiebedrag voldoende zekerheid geboden kan worden om passend bewijs van effectiviteit te realiseren volgens de richtlijn. Houd hierbij rekening met het gebruik van data.
 - De looptijd van het project en het aan te vragen subsidiebedrag maken het waarschijnlijk dat er door aanvragers in deze subsidieronde zo veel mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande data. Mochten bestaande data niet voldoende zijn om tot bewijs te komen, kan dat met aanvullend onderzoek binnen deze subsidieronde worden uitgevoerd.

Inzicht in bredere effecten van de preventieve maatregel

Naast het onderzoek naar passend bewijs, moet er ook onderzoek gericht worden op de bredere effecten van de preventieve maatregel. Het is niet noodzakelijk dat er voorafgaand al indicaties voor deze bredere effecten bestaan.

- Het onderzoek besteedt expliciet aandacht aan (een selectie van) bredere effecten van de preventieve maatregel. Dit kunnen uitkomsten zijn zowel binnen als buiten de gezondheidszorg. Het gaat om effecten die zich primair of secundair richten op het behouden van een goede gezondheid en welzijn, of het voorkomen van het ontstaan of verergeren van gezondheidsproblemen. Op deze manier wil ZonMw de beleidsambitie om gezondheid in alle beleidsdomeinen mee te nemen versterken.
- Er wordt niet verwacht dat alle brede baten volledig in kaart worden gebracht, bijvoorbeeld via een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA).
- In het projectidee moet worden onderbouwd welk(e) breder(e) effect(en) word(t)(en) onderzocht en waarom dit relevant is.
- Het type onderzoek om te kijken naar bredere effecten staat niet vast en dient passend te zijn bij de doelstelling van de subsidieoproep. Ook deze effecten moeten passend onderbouwd zijn aan de hand van de richtlijn passend bewijs. In het projectidee moeten de gemaakte keuzes overtuigend gemotiveerd zijn.

Voorbeelden van brede effecten (ter illustratie en niet uitputtend):

- zorguitgaven: bijvoorbeeld vermindering van het gebruik van zorgvoorzieningen of uitstel van dure zorg op de lange termijn
- arbeidsparticipatie: bijvoorbeeld minder ziekteverzuim, hogere productiviteit of langer inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt
- arbeidsmarkteffecten voor de zorg: bijvoorbeeld minder druk op het zorgpersoneel
- onderwijsuitkomsten: bijvoorbeeld betere schoolprestaties of minder schooluitval door verbeterde gezondheid of welzijn
- sociaal-maatschappelijke participatie: bijvoorbeeld meer betrokkenheid bij gemeenschap of vrijwilligerswerk, minder sociale isolatie, dragen vaker bij als mantelzorger of vrijwilliger
- leefomgeving en veiligheid: bijvoorbeeld verbeterde woon- en leefomstandigheden
- economische effecten: bijvoorbeeld een hoger inkomen, of lagere maatschappelijke kosten door minder uitkeringslasten
- welzijn en kwaliteit van leven: bijvoorbeeld verbeterd psychisch welbevinden, minder stress of grotere zelfredzaamheid, meer bestaanszekerheid
- distributie effecten: effecten op gezondheidsverschillen, ongelijk investeren bij ongelijke uitgangspunten
- milieueffecten: bijvoorbeeld minder CO2 uitstoot.

2.4. Beoogde resultaten

Het onderzoek moet leiden tot:

- meer inzicht in het bewijs voor bestaande, nog niet effectief bewezen preventieve maatregelen waar al wel enig zicht op effectiviteit bestaat. Daarmee dragen gehonoreerde subsidieaanvragen ook bij aan de onderbouwing van een investeringsmodel voor preventie en het AZWA.
- inzicht in bredere effecten van preventieve maatregelen.
- resultaten die breed beschikbaar komen voor het onderzoeksveld.
- verspreiding van de resultaten in een toegankelijke vorm, zodat de kennis ook benut kan worden in praktijk en beleid.

Gehonoreerde subsidieaanvragen leveren tussentijdse en eindrapportages aan met expliciete reflectie op:

- de toepasbaarheid van de richtlijn passend bewijs
- mogelijke beleids- en praktijktoepassing van de resultaten.

2.5. Leernetwerk passend bewijs

Gehonoreerde subsidieaanvragen binnen deze subsidieoproep zullen deelnemen en actief bijdragen aan het organiseren van een- of tweejaarlijkse bijeenkomsten van een overkoepelend leernetwerk dat wordt ingericht na honorering van de subsidieaanvragen. De investeringen hiertoe dient u op te nemen in de begroting die u levert in de uitgewerkte aanvraagfase.

2.6. ZonMw-Preventieprogramma

De subsidieronde Bouwen aan de businesscase van preventie: passend bewijs voor preventieve maatregelen wordt gerealiseerd in het kader van de programmalijn Innovatie van het [Preventieprogramma 2023-2026 | ZonMw](#). Het Preventieprogramma van ZonMw levert via kennisbenutting, effectiviteitonderzoek en innovatie een bijdrage aan het behoud en de bevordering van gezondheid van burgers, zodat zij zo goed mogelijk kunnen functioneren. De [programmalijn Innovatie](#) stimuleert onderzoek naar innovatie en (technologische) vernieuwing op het terrein van 1) Nieuwe determinanten en aangrijpingspunten; 2) Nieuwe vormen van samenwerking; en 3) Innovatieve onderzoeksmethoden.

3. Voorwaarden en verplichtingen

Bij het aanvragen van subsidie bij ZonMw zijn er rechten, voorwaarden en verplichtingen om rekening mee te houden. Deze volgen uit de [Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#). Titel 4.2 van de Awb bevat specifieke bepalingen die van toepassing zijn op subsidies van ZonMw. Daarnaast zijn de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) van toepassing.

3.1. Voorwaarden

Uw projectidee moet aan onderstaande voorwaarden voldoen om in behandeling te kunnen worden genomen.

3.1.1. Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

- In Nederland gevestigde publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen kunnen subsidie aanvragen.
- Het projectidee kan worden ingediend door zowel een nieuw als een bestaand consortium. Wanneer het gaat om een nieuw consortium, dient de consortiumvorming onderdeel te zijn van het plan van aanpak en de haalbaarheidsbeschrijving. Indien nodig kan een bestaand consortium worden uitgebreid met aanvullende expertise.
- In het consortium moet minimaal 1 onderzoeksorganisatie zijn vertegenwoordigd. Er kunnen daarnaast meerdere onderzoeksdisciplines betrokken zijn, afhankelijk van de aard van het onderzoek.
- Het is een vereiste dat er gezondheidseconomische expertise aanwezig is binnen het consortium en actief wordt ingezet in het onderzoek. Uit het projectidee moet duidelijk blijken hoe en op welke manier deze expertise op een zinvolle wijze wordt ingebracht.
- Daarnaast moet de aanvraag laten zien dat ook andere relevante disciplines en organisaties passend bij het type onderzoek daadwerkelijk zijn betrokken.

3.1.2. Staatssteun voorkomen

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun⁸. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

3.1.2.1. Algemene groepsvrijstellingsverordening

In deze subsidieronde wordt gebruikgemaakt van de algemene groepsvrijstellingsverordening (hierna te noemen 'AGVV'), waardoor er bij subsidieverlening op basis van deze subsidieoproep sprake is van een geoorloofde vorm van staatssteun. Dat betekent dat er financieringsvoorwaarden en regels voor

⁸ Artikel 107 VWEU.

de begroting zijn. Daarnaast bent u verplicht om over bepaalde gegevens te verklaren. In [Bijlage 1 – Staatssteun – AGVV](#) vindt u meer informatie over de AGVV, evenals de vereisten van de AGVV waaraan moet worden voldaan.

Als er sprake is van samenwerking, waarbij meerdere ondernemingen⁹ begunstigde van staatssteun kunnen zijn, dan moeten alle op subsidie aanspraak makende ondernemingen voldoen aan de voorwaarden van de AGVV. Dit betekent dat alle voorwaarden en verplichtingen die voortvloeien uit de AGVV eveneens in volle omvang van toepassing zijn op alle op subsidie aanspraak makende ondernemingen in het samenwerkingsverband. ZonMw stelt de Europese Commissie middels een kennisgeving zoals bedoeld in artikel 11 van de AGVV op de hoogte van deze subsidieoproep.

In aanmerking komende kosten:

Alleen kosten die rechtstreeks gerelateerd zijn aan de uitvoering van onderzoek komen voor een subsidie in aanmerking. Daarbij gaat het om de volgende kosten:

- Personeelskosten;
- Kosten van apparatuur en uitrusting;
- Kosten van gebouwen en gronden;
- Kosten van contractonderzoek;
- Algemene bijkomende kosten.

Steunintensiteit per type organisatie:

De steunintensiteit verschilt in deze subsidieoproep per type organisatie dat het onderzoek uitvoert:

- **Onderzoeksorganisaties:** 100% steunintensiteit
- **Publieke organisaties (gemeenten en GGD'en):** 100% steunintensiteit
 - De activiteiten die in het kader van deze subsidieoproep plaatsvinden, vinden hun oorsprong in hetgeen is neergelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Specifiek artikel 2 lid 2 sub a en d. Deze wet regelt onder andere het lokale gezondheidsbeleid en gezondheidsbevordering. De uitoefening van een wettelijke taak is een niet-economische activiteit. Dit gaat op zolang en voor zover de ontvanger van de subsidie zelf met de uitoefening van de taak is belast.
- **Ondernemingen:** 50 tot 80% steunintensiteit (zie tabel hieronder).
 - Cofinanciering is dus verplicht in het geval van onderzoek met ondernemingen. Deze cofinanciering kan in cash en/of in kind zijn.
 - Onder kennisverspreiding wordt verstaan: het breed toegankelijk maken van projectresultaten, bijvoorbeeld via conferenties, publicaties, open access repositories of gratis/open source software.

Verhoging van steun voor ondernemingen:

De steunintensiteit voor industrieel onderzoek kan worden verhoogd met:

- 10 procentpunten voor middelgrote ondernemingen;
- 20 procentpunten voor kleine ondernemingen; en/of
- 15 procentpunten als er sprake is van brede verspreiding van onderzoeksresultaten.

Industrieel onderzoek	Klein	Middel	Groot
Basis	50%	50%	50%
Opslag	20%	10%	Geen
Kennisverspreiding	15%	15%	15%
Totaal	80%	75%	65%

3.1.2.2. De-minimisverordening (altijd in combinatie met AGVV)

Wanneer ondernemingen¹⁰ binnen deze subsidieronde aanspraak maken op subsidie, verstrekt ZonMw de subsidie onder de de-minimisverordening¹¹. Dat betekent dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. Daarnaast bent u verplicht om over

⁹ Een onderneming in de zin van het EU staatssteunrecht betreft elke eenheid die een economische activiteit uitvoert, ongeacht rechtsvorm of wijze van financiering.

¹⁰ Een onderneming in de zin van het EU staatssteunrecht betreft elke eenheid die een economische activiteit uitvoert, ongeacht rechtsvorm of wijze van financiering.

¹¹ Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de de-minimissteun.

bepaalde gegevens te verklaren. In [Bijlage 2 – Staatssteun – de-minimisverordening](#) vindt u meer informatie over de de-minimisverordening, evenals de vereisten van de de-minimisverordening waaraan moet worden voldaan.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

3.1.3. Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Samenwerking is een vereiste. Bij het *projectidee* verwachten we een globale beschrijving van de samenstelling en rollen van het consortium en eventuele andere betrokken stakeholders. Bij de *uitgewerkte subsidieaanvraag* verwachten we een concept consortiumovereenkomst. Bij *honorering* vraagt ZonMw een finale conceptversie (goedgekeurd door partijen maar nog niet ondertekend) van de consortiumovereenkomst op om de gemaakte afspraken te beoordelen op conformiteit met het toepasselijke Europese staatssteunrecht en de algemene subsidiebepalingen van ZonMw en voorwaarden van de oproep.

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Voor het projectidee hoeft er nog geen samenwerkings- en sponsorovereenkomst getekend te zijn. Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

3.1.4. Welk bedrag kunt u aanvragen?

In deze subsidieronde kan maximaal € 500.000,- worden aangevraagd voor een looptijd van maximaal 48 maanden. Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt 3 miljoen euro.

Accountantskosten en kosten voor Open Access mogen worden meegenomen in de projectbegroting. Bij een projectidee hoeft nog geen begroting worden aangeleverd. Dat moet wel bij de uitgewerkte subsidieaanvraag.

- Accountantskosten tot een maximum van € 3.500,- mogen bij projecten van € 125.000,- of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000,- of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.
- Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.1 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

3.1.5. Praktische voorwaarden

- Schrijf uw projectidee in het Nederlands. De uitgewerkte subsidieaanvraag moet in het Engels worden geschreven, omdat deze wordt beoordeeld door internationale referenten.
- Een begroting hoeft nog niet aangeleverd te worden bij een projectidee.
- Max 2 A4 met figuren en tabellen.

De volgende bijlage(n) zijn verplicht om toe te voegen bij een uitgewerkte subsidieaanvraag (nog niet bij een projectidee):

- Begroting
- Concept consortiumovereenkomst
- Staatssteun – AGVV:
 - ingevulde en ondertekende [verklaring bevel tot terugvordering van staatssteun](#)
 - ingevulde en ondertekende [verklaring onderneming niet in moeilijkheden](#)
 - ingevulde en ondertekende [verklaring cumulatie van staatssteun](#)
- Staatssteun – de-minimis (mits daar gebruik van gemaakt wordt): ingevulde en ondertekende [Verklaring de-minimissteun](#)

Wanneer een bijlage niet verplicht is wordt deze bijlage niet meegenomen bij de beoordeling van uw subsidieaanvraag.

3.2. Verplichtingen

Verplichtingen zijn van toepassing wanneer u een subsidie krijgt toegekend. Hiervoor volgt ZonMw de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#). Daarnaast zijn ook de volgende verplichtingen van toepassing:

- **Open Access**
Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).
Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).

4. Beoordeling en prioriteitstelling

4.1. Beoordelingsprocedure

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

Deze subsidieronde is opgebouwd uit 2 fases: de projectideefase en uitgewerkte subsidieaanvraagfase. Tijdens de projectideefase beoordeelt de programmacommissie de projectideeën op relevantie en globaal op kwaliteit. De commissie selecteert de projecten die het beste passen bij de doelstelling van deze subsidieoproep en het meest kansrijk zijn. Deze krijgen een advies om het projectidee uit te werken tot een uitgewerkte subsidieaanvraag. Aanvullend kan de commissie een brede vertegenwoordiging van thema's over de volle breedte van preventie meewegen als veel projectideeën binnen hetzelfde thema vallen.

Een aanvrager kan op gegronde redenen overwegen om een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen ondanks een negatief advies op het projectidee. U dient dan binnen 1 week na het communiceren van het advies op het projectidee, contact op te nemen met het programmasecretariaat. Het systeem zal daarna opengesteld worden voor het indienen van een volledige aanvraag.

In zowel de projectideefase als de fase van uitgewerkte aanvragen behoudt de commissie zich, indien de variatie aan ingediende voorstellen daartoe aanleiding geeft, het recht voorbehouden om de projectideeën en uitgewerkte subsidieaanvragen te verdelen op basis van:

- **thema** en binnen het thema te beoordelen. Dit met het oog op een goede spreiding van de projecten over de volle breedte van preventie.
- **de mate van complexiteit van de preventieve maatregelen**. Dit om te waarborgen dat de uiteindelijke projectselectie een evenwichtige spreiding kent over eenvoudige en complexe preventieve maatregelen. Hiermee kan de richtlijn in de volle breedte van verschillende typen preventieve maatregelen worden getoetst.
- **de verhouding tussen het volgen en gemotiveerd afwijken van de richtlijn**. Daarbij wordt gestreefd naar een verdeling van 80% projecten die de richtlijn volgen en 20% projecten die

gemotiveerd afwijken. Dit om zowel toepassing als toetsing van de richtlijn in de praktijk te stimuleren, en tegelijk ruimte te houden voor innovatieve of contextspecifieke aanpassingen.

Deze afwegingen kunnen ertoe leiden dat een hoger scorende aanvraag wordt gepasseerd ten gunste van een lager scorende aanvraag, wanneer dit noodzakelijk is om de gewenste spreiding en verhoudingen te realiseren.

4.2. Relevantiecriteria

Oproep specifieke relevantiecriteria:

- **Preventieve maatregel**
 - Het projectidee laat overtuigend zien waarom de gekozen preventieve maatregel past binnen deze subsidieoproep.
 - Het projectidee laat overtuigend zien dat er voor de preventieve maatregel al enige aanwijzingen voor effectiviteit of bewijs beschikbaar zijn.
 - Het projectidee toont aan dat de preventieve maatregel voldoende representatief is om inzichten op te leveren die breder toepasbaar zijn dan voor een hele kleine doelgroep.
- **Aansluiting bij richtlijn passend bewijs**
 - Het projectidee laat overtuigend zien hoe het onderzoek aansluit bij de uitgangspunten van de richtlijn passend bewijs of onderbouwt overtuigend wanneer van de richtlijn wordt afgeweken.
- **Inzicht in bredere effecten**
 - Het projectidee licht duidelijk toe welk(e) breder(e) effect(en) onderzocht word(t)(en) en waarom dit relevant is. Ook deze effecten moeten passend onderbouwd zijn aan de hand van de richtlijn passend bewijs of overtuigend onderbouwd wanneer van de richtlijn wordt afgeweken.

Algemene ZonMw-relevantiecriteria

- **Diversiteit**
 - Beschrijf hoe er aandacht wordt besteed aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [seks en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele diversiteit, waar relevant voor de thematiek van het project.
- **Participatie van patiënten en/of eindgebruikers**
 - Beschrijf hoe u belanghebbenden, de einddoelgroep of eindgebruiker die beschikt over ervaringsdeskundigheid betreft bij het project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project.
- **Toegang tot data**
 - ZonMw stimuleert optimaal gebruik van data. Beschrijf in uw projectidee hoe u van plan bent om gebruik te maken van bestaande databestanden en/of onderbouw de noodzaak van nieuwe dataverzameling. Geef ook aan hoe u van plan bent toekomstige data/resultaten FAIR te delen. Houd bij de planning en begroting van uw project rekening met de kansen en vereisten met betrekking tot [FAIR data en datamanagement](#). Indien u geen data verzamelt, vermeld dit dan in uw subsidieaanvraag.
- **Toepassing in termen van impact**
 - Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen. Projecten die ZonMw financiert moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

4.3. Kwaliteitscriteria

- **Doelstelling en vraag- of taakstelling**
 - Beschrijf de doelstelling en vraag- of taakstelling. Let daarbij op helderheid, reikwijdte en originaliteit.
- **Plan van aanpak**
 - Beschrijf de gekozen methoden en analyses, inclusief de theoretische en/of empirische onderbouwing. Het type onderzoek staat niet vast en dient passend te zijn bij de doelstellingen van de subsidieoproep en de uitgangspunten van de richtlijn passend bewijs preventie. Voor de doelstellingen van de subsidieoproep kan verschillend onderzoek gebruikt

worden. In het projectidee moeten de gemaakte keuzes overtuigend gemotiveerd omschreven zijn. Wanneer wordt afgeweken van de richtlijn, dient in het projectidee duidelijk onderbouwd te zijn waarom deze afwijkende aanpak beter past.

- **Haalbaarheid**
 - Maak aannemelijk dat het doel van het projectidee binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.
 - Het projectidee maakt aannemelijk dat met het beschikbare subsidiebedrag voldoende zekerheid kan worden verkregen over de effectiviteit, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van beschikbare data. Indien bestaande data ontoereikend zijn om passend bewijs te leveren, dient het projectidee te onderbouwen hoe aanvullend onderzoek en dataverzameling wordt uitgevoerd.
 - In het geval bij een nieuw consortium laat het projectidee laat overtuigend zien dat het haalbaar is om een nieuw consortium te vormen. Consortiumvorming moet worden opgenomen in het plan van aanpak.
- **Projectgroep of persoon**
 - Beschrijf hoe de samenstelling van de projectgroep bijdraagt aan de kwaliteit van het onderzoek of project.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

4.4. Prioriteitstelling

Bij de beoordeling van de uitgewerkte subsidieaanvragen wordt onderstaande matrix voor de prioritering van aanvragen gehanteerd. Dit geldt nog niet voor de projectideefase. Bij de uitgewerkte subsidieaanvragen beoordeelt de beoordelingscommissie de relevantie, kwaliteit en begroting van alle subsidieaanvragen. Relevantie weegt hierbij zwaarder dan kwaliteit. Dat neemt niet weg dat de kwaliteit van een aanvraag minstens goed moet zijn, om de aanvraag te kunnen subsidiëren. Bij uitgewerkte subsidieaanvragen worden naast de commissie ook (inter)nationale referenten gevraagd om de kwaliteit te beoordelen.

		RELEVANTIE						
KWALITEIT		ZR	ZR/R	R	R/LG	LG	LG/OR	OR
	ZG	1	4	7	X	X	X	X
	ZG/G	2	5	8	X	X	X	X
	G	3	6	9	X	X	X	X
	G/V	X	X	X	X	X	X	X
	V	X	X	X	X	X	X	X
	V/M	X	X	X	X	X	X	X
	M	X	X	X	X	X	X	X
	M/O	X	X	X	X	X	X	X
	O	X	X	X	X	X	X	X

Legenda:
 Zeer goed: ZG
 Goed: G
 Voldoende: V
 Matig: M
 Onvoldoende: O
 Zeer relevant: ZR
 Relevant: R
 Laag relevant: LG
 Onvoldoende relevant: OR
 Niet honorabel: X

Wanneer na toepassing van de prioriteringsmatrix het aantal honoreerbare aanvragen het beschikbare budget overstijgt, dan zal de commissie de volgende aanvullende afwegingsgrond hanteren. De commissie behoudt zich het recht voor om de uitgewerkte subsidieaanvragen in thema's in te delen en daarbinnen te prioriteren. Waarbij minder relevante subsidieaanvragen op een bepaald thema lager geprioriteerd kunnen worden ten gunste van meer relevante aanvragen binnen dat thema.

5. Indienen

5.1. Indiening via Mijn ZonMw

Projectideeën kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een projectidee is 31 maart 2026, om 14.00 uur.

Het gehele tijdspad voor deze subsidieronde kunt u [hier](#) zien.

5.2. Tips

- Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw projectidee digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw projectidee eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

5.3. Digitale informatiebijeenkomst

Op donderdag 16 december 2025 van 11:00 tot 12:00 houdt ZonMw een digitale informatiebijeenkomst (via teams) over deze subsidieoproep. Het is niet verplicht de bijeenkomst bij te wonen, maar zeker aan te raden wanneer u geïnteresseerd bent in de oproep en behoefte heeft aan nadere informatie over de subsidieoproep en het indieningsproces.

U kunt zich aanmelden voor de informatiebijeenkomst via deze [link](#). Via deze link kunt ook eventuele vragen noteren. Deze vragen zullen we dan behandelen tijdens de bijeenkomst. Als u op zoek bent naar consortiumpartners, kunt u dat ook aan ons laten weten. Geef daarbij aan naar wat voor type consortium u graag zou willen aansluiten.

5.4. Inhoudelijke vragen

Neem voor vragen per e-mail contact op via preventieinnovatie@zonmw.nl.

Bij spoed, neem voor inhoudelijke vragen contact op met Maarten Beijer, programmamanager, telefoon 070 349 50 26 (secretariaat). Neem voor praktische vragen contact op met Raschella Alvarez, programmasecretaris, telefoon 070 349 52 60.

5.5. Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6. Downloads en links

Op de ZonMw website leest u meer over:

- de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#)
- [Wat dien ik in](#)
- [Voorwaarden en Verplichtingen](#)
- [Beoordeling van subsidieaanvragen](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstelling staatssteun](#)
- [FAIR datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Implementatie en impact](#)
- [Handleiding Mijn ZonMw](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Preventieprogramma 2023-2026 | ZonMw](#)

6. Bijlagen

- [Bijlage 1 – Staatssteun – AGVV](#)
- [Bijlage 1 – Staatssteun – de-minimisverordening](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – AGVV

Om in aanmerking te komen voor subsidie onder de AGVV moet, behalve aan de inhoudelijke criteria van de subsidieoproep, ook worden voldaan aan enkele specifieke vereisten die volgen uit de AGVV. Deze vindt u hieronder.

- ZonMw verleent geen subsidie als het onvoldoende aannemelijk is dat uw aanvraag aan alle definities en voorwaarden van de AGVV voldoet, of als subsidieverstrekking naar het oordeel van ZonMw leidt tot het verlenen van ongeoorloofde staatssteun in de zin van artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.¹²
- ZonMw verleent geen subsidie als de datum van aanvang van de werkzaamheden aan het project of van aanvang van de activiteiten eerder is dan de datum van indiening van het projectidee.¹³
- ZonMw verleent geen subsidie aan ondernemingen waartegen een bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerder besluit van de Europese Commissie waarbij door Nederland toegekende steun onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is verklaard.¹⁴ Voeg bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag een [verklaring bevel tot terugvordering van staatssteun](#) ingevuld en ondertekend toe.
- ZonMw verleent geen subsidie aan ondernemingen in moeilijkheden.¹⁵ Voeg bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag een [verklaring onderneming niet in moeilijkheden](#) ingevuld en ondertekend toe.
- Cumulering van subsidies (of andere vormen van staatssteun) voor dezelfde – geheel of gedeeltelijk overlappende – in aanmerking komende kosten, mag er niet toe leiden dat de maximale steunintensiteit wordt overschreden. Indien reeds door een bestuursorgaan of door de Europese Commissie subsidie is verstrekt voor dezelfde – geheel of gedeeltelijk overlappende – in aanmerking komende kosten, dan zal ZonMw slechts een zodanig bedrag aan subsidie verstrekken dat het totale bedrag aan subsidie niet meer bedraagt dan het bedrag dat op basis van de AGVV mag worden verleend.¹⁶ Voeg bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag een [verklaring cumulatie van staatssteun](#) ingevuld en ondertekend toe.

¹² Artikel 1 lid 5 AGVV

¹³ Artikel 6 AGVV

¹⁴ Artikel 1, lid 4, sub a AGVV

¹⁵ Artikel 1, lid 4, sub c AGVV. Financiële moeilijkheden als bedoeld in artikel 2, lid 18 van de AGVV

¹⁶ Artikel 8 AGVV

Bijlage 2 – Staatssteun – de-minimisverordening

Om in aanmerking te komen voor subsidie onder de de-minimisverordening moet, behalve aan de inhoudelijke criteria van de subsidieoproep, ook worden voldaan aan enkele specifieke vereisten die volgen uit de de-minimisverordening. Deze vindt u hieronder.

Op grond van de de-minimisverordening kan een onderneming van verschillende overheidsinstellingen maximaal € 200.000, - aan subsidie ontvangen over een periode van 3 jaar zonder dat dit ongeoorloofde staatssteun oplevert. Bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag dient u een [Verklaring de-minimissteun](#) in waarin u alle de-minimissteun opgeeft die u over de twee voorgaande belastingjaren en in het lopende belastingjaar heeft ontvangen. Als in het (recente) verleden subsidie is verstrekt als de-minimissteun, zou dat in de betreffende subsidiebeschikking of andere document uitdrukkelijk moeten zijn aangegeven.

Als er sprake is van samenwerking, waarbij meerdere ondernemingen begunstigde van staatssteun kunnen zijn, dan moeten alle ondernemingen voldoen aan de voorwaarden van de de-minimisverordening. Dit betekent dat alle ondernemingen die binnen het project subsidie ontvangen een eigen de-minimisverklaring moeten aanleveren.

Het is belangrijk om zorgvuldig na te gaan of de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. Handelen in strijd met de Europese staatssteunregels kan leiden tot terugvordering van de verleende steun, vermeerderd met wettelijke rente.

Het de-minimisplafond geldt voor 1 onderneming. Artikel 2 lid 2 van de [de-minimisverordening \(nr. 1407/2013\)](#) geeft aan wanneer sprake is van 1 onderneming. Het kan namelijk voorkomen dat twee (of meer) ondernemingen een bepaalde band met elkaar onderhouden en onder deze verordening als 1 onderneming worden gezien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het hebben van de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders van een andere onderneming, het recht om onder meer bestuursleden van een andere onderneming te benoemen/ontslaan en het recht een overheersende invloed op een andere onderneming uit te oefenen.

Uw aanvraag voor subsidie wordt afgewezen als:

- a. 1 van de situaties bedoeld in artikel 1 van de de-minimisverordening zich voordoet waarbij toepassing van de de-minimisverordening is uitgesloten;
of
- b. door toekenning van de gevraagde subsidie het de-minimisplafond zou worden overschreden;
of
- c. uw aanvraag anderszins niet voldoet aan de voorwaarden van de de-minimisverordening.